ISSN 1977-8937

EVROPSKI BANČNI ORGAN

POVZETEK LETNEGA POROČILA ZA LETO 2014

EBA EUROPEAN BANKING AUTHORITY

Europe Direct je služba za pomoč pri iskanju odgovorov na vprašanja v zvezi z Evropsko unijo.

Brezplačna telefonska številka (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Fotografije:
Evropski bančni organ, strani 3, 5, 10
shutterstock.com/Slavoljub Pantelic, stran 4
John Foxx/Getty Images, stran 7
istockphoto.com/pablographix, stran 9
istockphoto.com/Adam Petto, stran 12

tiskana različica	ISBN 978-92-9245-141-7	ISSN 1977-8708	doi:10.2853/150145	DZ-AA-15-001-SL-C
epub	ISBN 978-92-9245-181-3	ISSN 1977-8937	doi:10.2853/02412	DZ-AA-15-001-SL-E
spletna različica	ISBN 978-92-9245-097-7	ISSN 1977-8937	doi:10.2853/919053	DZ-AA-15-001-SL-N
flip book	ISBN 978-92-9245-100-4	ISSN 1977-8937	doi:10.2853/372101	DZ-AA-15-002-SL-N

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu (http://europa.eu).
Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2015

© Evropski bančni organ, 2015
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Printed in Luxembourg
Tiskano na papirju, beljenem brez elementarnega klora (ECF)

POVZETEK
LETNEGA POROČILA ZA LETO 2014

EBA
EUROPEAN
BANKING
AUTHORITY

Povzetek

O agenciji EBA

Evropski bančni organ (EBA) je neodvisen nadzorni organ Evropske unije (EU), ki si prizadeva za zagotavljanje učinkovite in dosledne ureditve varnega in skrbnega poslovanja ter nadzora nad njim v celotnem bančnem sektorju v EU. Njegova splošna cilja sta ohranjati finančno stabilnost v EU ter zagotavljati integriteto, učinkovitost in pravilno delovanje bančnega sektorja.

Glavna naloga organa EBA je prispevati k oblikovanju enotnih pravil EU v bančništvu, katerih cilj je zagotavljati enoten sklop usklajenih bonitetnih pravil za finančne ustanove v celotni EU. Organ ima pomembno vlogo tudi pri spodbujanju uskladitve nadzorniških praks ter je pristojen za ocenjevanje tveganj in ranljivosti v bančnem sektorju EU.

Kot del evropskega sistema finančnega nadzora (ESFS) je bil ustanovljen 1. januarja 2011 – na vrhuncu finančne krize – in je od svojega predhodnika, Odbora evropskih bančnih nadzornikov (CEBS), prevzel vse odgovornosti in naloge.

Pregled organa EBA, ki so ga leta 2014 izvedle institucije EU

Evropska komisija, Evropski parlament, Svet EU in Evropsko računsko sodišče so leta 2014 izvedli prvi celoviti pregled evropskih nadzornih organov (ESA) in sistema ESFS od njihove ustanovitve leta 2011. Leto 2014 je bilo tako pomembno za organ EBA in druge evropske nadzorne organe.

Poročilo Evropske komisije, objavljeno avgusta 2014, je bilo pripravljeno v skladu s členom 81 uredbe ESA, v skladu s katerim Komisija vsaka tri leta objavi splošno poročilo o izkušnjah, pridobljenih pri dejavnostih organov ESA. Pred njim je bilo februarja 2014 objavljeno poročilo Evropskega parlamenta, ki je temeljilo na ugotovitvah študije, ki jo je naročil Parlament, izvedlo pa svetovalno podjetje Mazars. Temu je julija 2014 sledila objava posebnega poročila Evropskega računskega sodišča o uspešnosti organa EBA med finančno krizo, nazadnje pa novembra 2014 še sprejetje sklepov Sveta za ekonomske in finančne zadeve (ECOFIN) o pregledih sistema ESFS.

Vse institucije so ugotovile, da je organ EBA kljub težavnim razmeram hitro vzpostavil dobro delujočo organizacijo in dosegel velik napredek v prizadevanju za to, da bi bil priznan kot samostojen organ.

Pozitivno so ocenile njegovo uspešnost pri njegovih zelo raznovrstnih nalogah, zlasti njegov pomembni prispevek k razvoju enotnih pravil v bančništvu. Priznale so, da je bilo to doseženo kljub velikim proračunskim omejitvam in zelo omejenim človeškim virom ter ne glede na nenehno povečevanje števila pristojnosti in nalog, ki so jih organu EBA dodeljevali zakonodajalci EU.

Pregledi so vključevali nekaj priporočil za izboljšanje učinkovitosti in produktivnosti organa EBA, zlasti v zvezi z njegovo vlogo pri uskladitvi nadzora in varstvu potrošnikov, pa tudi okrepitvijo njegovih notranjih procesov upravljanja. Poleg tega so priznali omejitve zakonskih pooblastil organa EBA na različnih področjih, vključno z njegovo vlogo pri stresnih testih, zavezujoči mediaciji med pristojnimi organi in njegovim sodelovanjem pri zakonodajnih pogajanjih na ravni EU.

Organ EBA je pozdravil rezultate pregledov in bil vesel dobljene pozitivne ocene, cenil pa je tudi, da so bile priznane njegove pravne omejitve, ki so zavirale polno uporabo njegovih pooblastil.

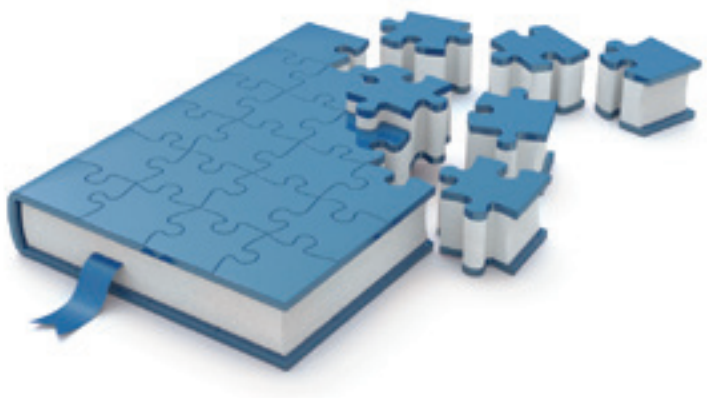

Dosežki v letu 2014

Organ EBA je v letu 2014 dosegel pomemben napredek in nadaljeval izvajanje ključne vloge, ki jo ima pri zaščiti celovitosti in stabilnosti bančnega sektorja EU. Med opaznejšimi dosežki so bili nadaljnji razvoj enotnih pravil v bančništvu, nenehno spodbujanje uskladitve nadzora in ocene tveganj ter nadaljnje delo za zagotavljanje preglednosti v bančnem sektorju EU. Poleg tega je nadaljeval izvajanje pooblastil, povezanih z varstvom potrošnikov in spremljanjem finančnih inovacij.

Dokončanje enotnih pravil v bančništvu

Ena od glavnih nalog organa EBA je prispevati k oblikovanju enotnih pravil EU v bančništvu. Z njo postavlja regulativne temelje, ki so osnova usklajenega enotnega bančnega sektorja EU, v katerem sta evrsko območje in območje, na katerem se evro ne uporablja. Ker spodbuja dosledno uporabo enotnih pravil po celotni EU, zagotavlja tudi uskladitev izvajanja teh pravil pri nadzoru in reševanju.

To nalogo je leta 2014 izpolnjeval tako, da je pripravil 32 zavezujočih tehničnih standardov, 23 poročil, 17 smernic ter 14 mnenj in nasvetov, ki so vodili k bolj usklajeni uporabi prve ravni bančne zakonodaje, zlasti uredbe o kapitalskih zahtevah (CRR), direktive o kapitalskih zahtevah (CRD) ter direktive o sanaciji in reševanju bank (BRRD). Naredil je še korak naprej in odgovarjal na vprašanja deležnikov o uporabi posebnih določb na prvi in drugi ravni zakonske ureditve bančništva.

Njegove dejavnosti v zvezi z enotnimi pravili so v letu 2014 vključevale uporabo notranjih modelov in enotnih okvirov poročanja, uskladitev nadzora, sanacije in reševanja bank ter prejemkov in napredka na področju kapitalske osnove.

Vnovična vzpostavitev zaupanja in izboljšanje preglednosti

Po finančni krizi so se pojavila vprašanja, zakaj so pri izračunih tveganju prilagojenih sredstev (RWA) z uporabo notranjih modelov nastale tako velike razlike. Organ EBA si je prizadeval za vnovično vzpostavitev zaupanja v uporabo notranjih modelov za kapitalske namene. V zvezi s tem so evropski zakonodajalci priznali tudi potrebo po uvedbi več dodatnih preverjanj in usklajevanj glede njihove uporabe, organ EBA pa je pripravil več regulativnih tehničnih standardov (RTS) in primerjalnih meril, da bi jih nadzorniki uporabljali pri oceni rezultatov modela in ki bi pomagali izboljšati preglednost v zvezi z uporabo modelov.

Uredba o kapitalskih zahtevah vsebuje pooblastila za pripravo RTS za uskladitev postopka, ki ga je treba upoštevati pri uvajanju sprememb v notranje modele. Organ EBA je Evropski komisiji osnutek teh RTS o pogojih za oceno pomembnosti razširitev in sprememb za notranje modele, ki se uporabljajo za kreditna in operativna tveganja, predložil ob koncu leta 2013 (veljati so začeli sredi leta 2014), osnutek RTS o pristopu notranjega modela k tržnim tveganjem pa v sredini leta 2014. Dodatno razvija tri osnutke RTS za opredelitev metodologije, ki naj bi jo pristojni organi uporabljali pri ocenjevanju usklajenosti institucij z zahtevami po uporabi notranjih modelov za kreditno, tržno in operativno tveganje. Evropski komisiji bodo predloženi do konca leta 2015.

Organ EBA je leta 2014 obravnaval pomisleke zaradi razlik pri izračunu tveganju prilagojenih sredstev, kar je zahtevalo veliko dela v zvezi s primerljivostjo kapitalskih zahtev, rezultat česar je boljše razumevanje doslednosti tveganju prilagojenih sredstev. Izboljšal je tudi preglednost notranjih modelov in njihovih rezultatov z razkritjem podatkov na podlagi usklajene oblike in uporabo skladnih opredelitev.

V letu 2014 je poudarjal tudi zahteve po enotnem poročanju, da bi se zagotovili razpoložljivost in primerljivost podatkov. To je pomembno ne le za organ EBA, temveč tudi za Evropski odbor za sistemska tveganja (ESRB) in enotni mehanizem nadzora, ki se za opravljanje svojih vlog zanašata na primerljive podatke. Usklajene zahteve za poročanje zdaj zajemajo

kapitalsko osnovo, velike izpostavljenosti, likvidnostno kritje in druga področja.

Leta 2014 se je delo organa EBA nanašalo na različne teme, povezane s tržnimi infrastrukturami in razvitimi standardi, ki zajemajo splošne kapitalske zahteve, ki se bodo uporabljale za vse centralne depotne družbe (CDD); ti standardi bodo končani leta 2015.

Osredotočenost na ureditev reševanja in sanacije

Organ EBA se je v skladu s svojimi dodatnimi odgovornostmi, ki izhajajo iz nove direktive o sanaciji in reševanju bank, osredotočil na urejanje reševanja in sanacije ter na tem področju razvil več regulativnih proizvodov. V zvezi s tem trenutno pripravlja približno 40 smernic, regulativnih tehničnih standardov in izvedbenih tehničnih standardov (ITS) ter svetuje Evropski komisiji v zvezi z delegiranimi akti. Pri pripravi regulativnih proizvodov o tej temi je bilo ključno načelo sorazmernosti, saj priznava pomen raznovrstnosti bančnega sistema EU in se izrecno sklicuje na potrebo po takem razvoju in uporabi pravil, da se ta raznovrstnost priznava in ohranja.

Tehnično svetovanje Evropski komisiji

Organ EBA je v letu 2014 z objavo mnenja, dokumenta za razpravo in smernic veliko prispeval k oblikovanju svetovne in evropske politike listinjenja.

Razvoj dobrega in varnega trga listinjenja je gradnik kapitalskih trgov Unije. To bo spodbujalo nadaljnje povezovanje finančnih trgov EU, pomagalo razširiti vire financiranja za banke in sprostilo lastna sredstva, s čimer se bo po drugi strani okrepila porazdelitev tveganja in bankam olajšalo posojanje gospodinjstvom in podjetjem. Organ EBA bo v letu 2015 tehnično svetoval Evropski komisiji o pripravi preprostih, standardnih in preglednih produktov na trgu listinjenja.

Objavil je podrobno poročilo o evropskih okvirih kritih obveznic in v njem opredelil vrsto najboljših praks za zagotovitev trdnega in doslednega regulativnega okvira.

Leta 2014 je Evropska komisija organ EBA pozvala, naj pripravi tehnično mnenje o delegirani zakonodaji, ki izhaja iz uredbe CRR in direktive CRD ter direktive BRRD.

Prispevanje k boljši ureditvi prejemkov

Zakonodajne spremembe za krepitev praks v zvezi s prejemki v institucijah v EU, uvedene z direktivo CRD, so začele učinkovati 1. januarja 2014. Med letom je organ EBA razvil sklop osnutkov RTS, da bi pomagal opredeliti kategorije osebja, ki pomembno vplivajo na profil tveganosti institucij, in pripravil druge standarde o različnih vidikih politike prejemkov. Objavil je tudi letno poročilo o skupnih številkah za zaposlene z visokimi dohodki v bančnem sektorju med letoma 2010 in 2012, leta 2015 pa bo objavil tudi primerjalno poročilo o prejemkih.

Postopki za razvoj enotnih pravil

Organ EBA se redno posvetuje z vsemi svojimi deležniki in tako zagotavlja, da se njihova stališča in pomisleki upoštevajo pri oblikovanju politike EU. Njegovo delo v zvezi z enotnimi pravili temelji na številnih posvetovanjih in podpornih dejavnostih, kot so razvoj postopka vprašanj in odgovorov, delo v zvezi z oceno učinka, pravna pomoč pri snovanju tehničnih standardov, smernic in priporočil, pravilna uporaba prava Unije, skladnost s svetovnimi standardi, vključitev deležnikov in usklajevanje dejavnosti obveščanja za njihovo pravilno obveščanje.

Postopek vprašanj in odgovorov za enotna pravila

Organ EBA je za lažje izvajanje direktive CRD IV/uredbe CRR izdal orodje za vprašanja in odgovore, ki nacionalnim nadzornim organom, institucijam in njihovim združenjem ter deležnikom ponuja vmesnik, s katerim na enem mestu postavljajo vprašanja o praktični uporabi in doslednem izvajanju predpisov EU v bančnem sektorju EU.

Ocena učinka

Organ EBA uporablja načelo boljše ureditve pri izvajanju svojih nalog, tudi pri prizadevanju za razvoj enotnih pravil, in izvaja ocene učinka, da bi podprl svoj razvoj regulativne politike. V letu 2014 je nadaljeval analizo stroškov in koristi svojih tehničnih standardov, smernic in priporočil ter vanje vključenih možnosti politike. Poleg tega je objavil dve namenski poročili o spremljanju učinka prenosa zahtev okvira Basel III v EU – marca za podatke do junija 2013, septembra pa za podatke do decembra 2013. Poleg tega je izvedel oceno učinka zahtev glede likvidnostnega kritja v EU v letu 2014 in januarja 2015 objavil rezultate analize.

Spodbujanje boljše uskladitve nadzora

Spodbujanje boljše uskladitve nadzora je bistveni del pristojnosti organa EBA, ki je v letu 2014 razvil številne standarde in smernice za uskladitev nadzornih metodologij in delovanje kolegija. Nadaljeval je razvoj evropskega nadzorniškega priročnika, enotnega okvira za opredelitev, merjenje in analizo tveganj v bankah ter enotnih smernic za nadzorne intervencije in korektivne ukrepe.

Delo s kolegijem nadzornikov

Leto 2014 je s številnimi spremembami prineslo izzive na področju usklajevanja nadzora v kolegijih, med drugim nove zakonske zahteve in prehod na enotni mehanizem nadzora za institucije v državah članicah evrskega območja.

Istega leta se je organ EBA odločil za nov pristop dela s kolegiji, katerega cilj je bil zagotavljanje ustrezne ravni vzajemnega delovanja glede na sistemski pomen posamezne bančne skupine. Vzpostavljena je bila dodatna kategorija za kolegije, tako da so sedaj vzpostavljene tri kategorije spremljanja: kolegiji, ki se natančno spremljajo, kolegiji, ki se jim sledi na tematski osnovi, in drugi kolegiji.

Zahteve akcijskega načrta kolegijev organa EBA za leto 2014 so bile izpolnjene v razumnem obsegu, v delovanju kolegijev pa opažene izboljšave v primerjavi s prejšnjimi leti. Organ EBA je za zagotavljanje povratnih informacij ob koncu leta prvič opredelil tristopenjski sistem točkovanja (dobro, zadovoljivo, potrebno izboljšanje) z opredeljenimi jasnimi primerjalnimi merili o uspešnosti kolegijev in akcijski načrt za kolegije.

Pristojni organi so pozdravili udejstvovanje organa EBA na sestankih kolegijev, zlasti kar zadeva razlago novih političnih dokumentov in njihovega vpliva na delovanje kolegijev ter na vsebino in ubeseditev ključnih proizvodov. Dober sprejem so doživele tudi smernice organa EBA o tematskih področjih, kot sta pregled kakovosti premoženja in stresni test.

Pregled ključnih funkcij čezmejnih bank in glavnih poslovnih področij

Organ EBA je leta 2014 v pričakovanju izvajanja direktive BRRD okrepil prizadevanje za prispevanje k razvoju in usklajevanju načrtovanja učinkovitega in doslednega reševanja in sanacije po Evropi.

Primerjal je 27 evropskih čezmejnih bančnih skupin – ki imajo skupaj približno polovico vseh sredstev bank EU – ter se pri tem zlasti osredotočil na to, kako so kreditne institucije v svojih načrtih za sanacijo ocenile ključne funkcije in glavna poslovna področja. V pregledu se je pokazalo, da imajo bančne skupine zelo različne splošne pristope k opredeljevanju in da je še dovolj možnosti za nadaljnje izboljšave, zlasti za opredelitev ključnih funkcij. Ugotovitve so bile sporočene pristojnim organom, da bi podprle njihovo oceno načrtov za sanacijo, in organom za reševanje, da bi jim pomagale pri načrtovanju reševanja.

Medsebojni strokovni pregledi in programi usposabljanja

Da bi organ EBA prispeval k spodbujanju doslednosti rezultatov nadzora, je izvedel medsebojni strokovni pregled v zvezi z vprašanjem, ali se pristojni organi držijo njegovih smernic o upravljanju tveganja koncentracije na podlagi postopka nadzorniškega pregledovanja. Rezultati pregleda so bili uporabljeni za razvoj modula o tveganju koncentracije kreditov v enotnem nadzornem priročniku.

Organ EBA je leta 2014 organiziral 15 panožnih in pet medpanožnih usposabljanj za pristojne organe (od tega osem v uradu organa EBA), kar je nadalje prispevalo k razvoju enotne nadzorniške kulture, veščin in pristopov v pristojnih organih EU.

Ocenjevanje tveganj in zagotavljanje preglednosti v bančnem sektorju EU

Organ EBA je pristojen za spremljanje in ocenjevanje razvoja na trgu ter opredeljevanje trendov, morebitnih tveganj in ranljivosti v bančnem sistemu EU. Njegovo infrastrukturo za ocenjevanje tveganj je v letu 2014 okrepilo nekaj pomembnih dosežkov, kot je osrednje podatkovno vozlišče EU, ki izkorišča nove zahteve glede poročanja za izboljšanje svojih ključnih kazalnikov tveganja in kompleta običajnih produktov tveganja, s tem da povzema tematsko delo v zvezi z doslednostjo tveganju prilagojenih sredstev in usklajuje oceno vseevropskega stresnega testa največjih bank EU.

Organ EBA kot podatkovno vozlišče

Organ EBA je prvič razvil in predstavil enoten sklop standardov za poročanje nadzornih organov v obliki skupnih zahtev za poročanje (COREP) in zahtev za finančno poročanje (FINREP). S standardi so bile zagotovljene informacije o lastnih sredstvih bank (COREP) in podatki iz bilanc stanja (FINREP), da bi se dosledno ponatisnili in hranili na enem mestu. Organ EBA je pristojnim organom dal na voljo mikrobonitetne podatke za posamezne banke, nadzorniki pa so se lahko prostovoljno pridružili zbirki podatkov v skupni rabi ter v vzorcu organa EBA delili in prejemali ključne kazalnike tveganja bank. Memorandum o soglasju (MoU) bo posodobljen v začetku leta 2015 in naj bi zajel vse nadzornike.

Vseevropski stresni test

Organ EBA izvaja vseevropske stresne teste, da bi tako pomagal zagotavljati stabilnost bančnega sistema in vnovično vzpostavitev zaupanja vanj. Cilj je oceniti prilagodljivost bank EU na neugodne razmere na trgu, nadzornikom pomagati oceniti posamezne banke, prispevati k razumevanju sistemskega tveganja v EU in nazadnje spodbujati tržno disciplino v panogi. Organ EBA je leta 2014 izvedel stresni test, ki je temeljil na enotnih makroekonomskih scenarijih in dosledni metodologiji, spremljalo pa ga je zagotavljanje nikoli prej dosežene preglednosti bilanc stanja bank in morebitnega učinka resnih, a verjetnih šokov nanje. Zbral in obdelal je približno 9,6 milijona podatkovnih točk za 123 bank iz celotne EU, rezultati stresnega testa pa so bili objavljeni oktobra 2014.

Od prejšnjih stresnih testov se je razlikoval tudi po tem, da so morale sodelujoče banke opraviti pregled kakovosti premoženja. Ta je bil pomemben korak naprej pri prizadevanju organa EBA za enotne opredelitve in primerljivost, saj so bile pri testu uporabljene usklajene opredelitve organa EBA o nedonosni in restrukturirani izpostavljenosti.

Učinek stresnega testa je bil ocenjen v smislu prehodnega kapitalskega količnika navadnega lastniškega temeljnega kapitala (*Common Equity Tier 1* – CET1) iz uredbe CRR/direktive CRD IV, za katerega sta bili po negativnem oziroma osnovnem scenariju opredeljeni minimalni stopnji donosa 5,5 % oziroma 8,0 %. Tehtano povprečje kapitalskega količnika CET1 je bilo ob koncu leta 2013 11,1 %. Po negativnem scenariju je bilo predvideno, da bo padlo za približno 260 b/s, padec pa bi povzročile predvsem kreditne izgube.

S testom je bilo ugotovljeno, da je 24 sodelujočih bank padlo pod opredeljene pragove, kar je povzročilo skupni največji kapitalski primanjkljaj v vrednosti 24,6 milijarde EUR. Z dodatnim kapitalom, ki so ga banke s primanjkljajem zbrale v letu 2014, so se njihove kapitalske potrebe zmanjšale na 9,5 milijarde EUR, bank s primanjkljajem pa je bilo le še 14. Za nadzorniški odziv za posamezne banke na podlagi teh rezultatov so bili odgovorni pristojni organi.

Delo bančnega sistema v senci

Organ EBA je leta 2014 izvedel celovito študijo razlage izraza „kreditna institucija", ki se uporablja v vseh ključnih delih bančne zakonodaje Unije, vključno z direktivo CRD IV in uredbo CRR, direktivo BRRD ter uredbama o enotnem mehanizmu nadzora in enotnem mehanizmu za reševanje. V letu 2015 namerava izvesti veliko drugih nalog v zvezi z bančnim sistemom v senci, med drugim pripraviti smernice o omejitvah za izpostavljenost do subjektov, ki opravljajo dejavnosti bančništva v senci, na podlagi člena 395(2) uredbe CRR.

Varstvo potrošnikov in spremljanje finančnih inovacij

Organ EBA ima ključno vlogo pri varstvu potrošnikov s spodbujanjem preglednosti, preprostosti in poštenosti na trgu za finančne produkte in storitve, pri čemer se osredotoča na hipoteke, osebna posojila, varčevalne produkte, kreditne/debetne kartice, tekoče račune in plačilne storitve. Leta 2014 je z Evropskim organom za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) in Evropskim organom za vrednostne papirje in trge (ESMA) objavil letno poročilo o potrošniških trendih. Poleg tega je junija 2014 v Londonu organiziral drugi skupni dan organov ESA za varstvo potrošnikov. Še naprej si je prizadeval za priznavanje in spremljanje inovativnih produktov in storitev, da bi tako zagotovil zadostno varstvo potrošnikom, vlagateljem in deponentom po celotni EU.

Varstvo potrošnikov

Organ EBA je leta 2014 izdal regulativne smernice za celotni življenjski cikel produkta, tj. za čas pred prodajo, trenutek prodaje in poprodajne faze interakcije med potrošnikom in finančno institucijo.

Razvil je podrobne smernice o nadzoru nad produkti in vladnih ureditvah za produkte bančnega poslovanja ter svetoval v zvezi s tem. S smernicami se zahteva vzpostavitev notranjih dogovorov za zasnovo, trženje in vzdrževanje produktov v celotnem življenjskem ciklu, njihov namen pa je zagotavljati produkte, ki naj bi izpolnjevali interese in cilje ciljnega trga ter bili v skladu z njegovimi značilnostmi. Uporabljajo se za proizvajalce produktov bančnega poslovanja in njihove distributerje. Cilj organa EBA je pomladi 2015 pripraviti izjavo o povratnih informacijah in dokončati smernice.

Poleg tega je organ EBA razvil tehnično mnenje, v katerem so opredeljeni merila in dejavniki, ki bi jih organ sam in pristojni organi morali upoštevati pri odločanju, ali obstaja večja skrb v zvezi z varstvom vlagateljev, kar zadeva strukturirane depozite, ali grožnja urejenemu delovanju in celovitosti finančnih trgov. Zagotavljal je tudi svetovanje v zvezi s tem. Organi EBA, ESMA in EIOPA so tudi objavili posvetovalni dokument o osnutku smernic skupnega odbora o navzkrižni prodaji v finančnem sektorju EU. Evropski nadzorni organi pričakujejo,

da bodo izjavo o povratnih informacijah in smernice dokončali v nadaljevanju leta 2015.

Organ EBA je tudi začel delo na področju plačilnih računov, kot rezultat njegove nenehne osredotočenosti na hipoteke pa je bil decembra 2014 objavljen posvetovalni dokument o osnutku smernic o ocenah kreditne sposobnosti na podlagi direktive o hipotekarnih kreditih. Pričakuje, da bo končne smernice objavil pred poletjem 2015. Uporabljale bi se od datuma za prenos direktive o hipotekarnih kreditih, tj. od 21. marca 2016.

Organa EBA in ESMA sta junija 2014 v okviru prizadevanj evropskih nadzornih organov za boljšo uskladitev nadzora pri vrednostnih papirjih in po bančnih sektorjih objavila končno poročilo skupnega odbora o smernicah za obravnavo pritožb potrošnikov na področju vrednostnih papirjev in bančništva.

Spremljanje finančnih inovacij

Organ EBA je po izdaji opozorila o vrsti tveganj, ki izhajajo iz kupovanja, posedovanja ali menjave virtualnih valut, kot je bitcoin, še podrobneje preiskal, ali je virtualne valute mogoče zakonsko urejati in ali bi bilo to treba storiti. V mnenju, ki ga je objavil junija 2014, je ocenil morebitne prednosti virtualnih valut, kot so hitrejše in cenejše poslovanje, finančna vključenost in prispevanje h gospodarski rasti. Opredelil je tudi več kot 70 tveganj za uporabnike in udeležence na trgu, tveganj, povezanih s finančno integriteto, kot so pranje denarja in

druga finančna kazniva dejanja, ter tveganj za obstoječa plačila v konvencionalnih valutah.

Na podlagi te ocene je ugotovil, da bi bili za regulativni pristop k odpravi teh tveganj potrebni obsežni predpisi. Ob upoštevanju dejstva, da bi razvoj take ureditve trajal nekaj časa in da so se nekatera tveganja že uresničila, pa je organ EBA mnenje naslovil tudi na nacionalne nadzorne organe in jim svetoval, naj regulirane kreditne institucije, plačilne institucije in institucije za izdajo elektronskega denarja odvračajo od kupovanja, posedovanja ali prodaje virtualnih valut. Ta dvodelni pristop bo sistemom virtualnih valut omogočil razvoj zunaj sektorja finančnih storitev, finančnim institucijam pa ohranjanje razmerja na podlagi tekočih računov s podjetji, ki delujejo na področju virtualnih valut.

Organ EBA je izvedel analizo množičnega financiranja na podlagi posojanja in med drugim opredelil tveganja za udeležence na tem trgu, kot so posojevalci, izposojevalci in upravljavci platform. Zlasti je preučil vrsto predpisov, ki bi bili potrebni za spodbuditev zaupanja v ta novi del trga, in pregledal sedanje poslovne modele v panogi. Za konec je preučil, koliko se opredeljena tveganja že obravnavajo v veljavnih direktivah in uredbah EU ter nacionalnih regulativnih okvirih.

Sodelovanje organa EBA

Sodelovanje organa EBA z notranjimi in zunanjimi deležniki je pomemben del njegovih dejavnosti. Zato so bile njegove medijske in komunikacijske dejavnosti osredotočene na zagotavljanje, da so bili vsi, ki jih zadeva njegovo delo, ustrezno, dosledno in pravočasno obveščeni o vseh zanimivih temah ali skrbeh. Med letom 2014 se je zelo osredotočil na usklajevanje dejavnosti v zvezi z vseevropskim stresnim testom v letu 2014, da bi spodbujal jasnost in razumevanje vloge in ciljev samega organa in nadzornih organov, pristojnih na ravni držav članic. Spletišču so bili dodani številni novi razdelki, med drugim razdelki za vseevropski stresni test v letu 2014 in novo interaktivno orodje enotna pravila. Organ EBA je oktobra 2014, ko so bili znani rezultati stresnega testa, odprl tudi račun na Twitterju in kanal na YouTubu.

Skupni odbor evropskih nadzornih organov je leta 2014 nadaljeval delo kot forum za medsektorsko usklajevanje in izmenjavo informacij med tremi organi. Leta 2014 je bil pod predsedstvom organa EBA osredotočen zlasti na osebe, izpostavljene medsektorskim tveganjem, in varstvo potrošnikov.

Pripravil je dve skupni poročili o medsektorskih tveganjih in ranljivostih v finančnem sistemu EU ter začel analizo upravljanja poslovnega tveganja. Pri varstvu potrošnikov je bilo delo osredotočeno na razvoj regulativnih pooblastil na podlagi zakonodaje o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih.

Med drugimi področji medsektorske dejavnosti so razvoj smernic o doslednosti nadzornih praks za finančne konglomerate, delo v zvezi z listinjenjem, pristojnosti na podlagi zakonodajnega svežnja o boju proti pranju denarja, zmanjšanje pretiranega zanašanja na bonitetne ocene in določitev primerjalnih meril.

Organ EBA je v okviru mednarodnega delovanja v rednih stikih z regulativnimi in nadzornimi organi tretjih držav, možganskimi trusti in avtorji mednarodnih finančnih standardov ter sodeluje na regulativnih pogovorih Evropske komisije o finančnih trgih. Bil je tudi neposredno vključen v delo več mednarodnih organov, zlasti Baselskega odbora za bančni nadzor.

Dejavnosti

Organ EBA se je v letu 2014 ukvarjal s številnimi notranjimi operativnimi zadevami, kot so pravna podpora, izvajanje novega orodja za projektno vodenje, varstvo podatkov, upravljanje finančnih in človeških virov ter informacijska tehnologija in notranji nadzori.

Pravna podpora

Delo organa EBA je vključevalo pravna vprašanja, povezana s spremembo prostorov organa, težave s človeškimi viri, ki so izhajale iz kadrovskih predpisov in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev, sporazume z dobavitelji organa EBA in zahtevke organov EU, kot sta Evropsko računsko sodišče in Evropski varuh človekovih pravic. Organ EBA je leta 2014 obravnaval več kot 40 pritožb, ki so jih predložili neposredno posamezniki ali pravne osebe, večina pa se jih je nanašala na vprašanja varstva potrošnikov.

Vzpostavitev orodja Genius za upravljanje portfelja projektov

Organ EBA je uspešno vzpostavil delovanje orodja za upravljanje portfelja projektov, ki zagotavlja centralizirano zbirko podatkov za celotno organizacijo, povezano s homogeniziranim postopkom za pomoč višjemu vodstvu organa EBA in njegovim upravljavskim organom pri načrtovanju, spremljanju, upravljanju in prednostni razvrstitvi programa dela organa EBA.

Finančno poslovanje

Rezultati nenehnih izboljšav pri poslovanju in nadzoru nad finančnimi viri so se pokazali z višjo stopnjo izvrševanja proračuna za leto in pomembnim zmanjšanjem običajnega prenosa v naslednje leto. Kakovost dela na področju finančnega poslovanja so potrdile tudi revizije, izvedene leta 2014. Pomembnejših ugotovitev ni bilo, kar je mogoče pripisati vestnemu upoštevanju prejšnjih priporočil in nenehnim izboljšavam postopkov v organu EBA.

Človeški viri

Organ EBA je po objavi 69 izbirnih postopkov prejel 1 850 prijav, opravil razgovore s 173 kandidati ter zaposlil 41 začasnih uslužbencev, devet pogodbenih uslužbencev in 19 napotenih nacionalnih strokovnjakov.

Skupno število zaposlenih se je povečalo na 146, osebje pa sestavljajo državljani 26 držav EU (v primerjavi s 24 v letu 2013), od tega 45 % ženske, 55 % pa moški. Organ EBA je oktobra 2014 predstavil tudi sistem pripravništva za mlade diplomante z univerz.

Informacijska tehnologija

Organ EBA je poleg vzdrževanja in podpore proizvodnih sistemov za zbiranje podatkov in splošne infrastrukture izvedel več projektov v skladu z odobreno strategijo IT.

Do konca leta je bilo programsko okolje kolegijev uporabljeno kot vir za podatkovno središče organa EBA in postavljeno na prilagodljivejšo arhitekturo. To organu EBA omogoča neodvisno delovanje brez podpore zunanjega ponudnika. Na področju splošnih storitev IT je uspešno dokončal pomemben projekt računalniške infrastrukture, povezan s selitvijo v nove prostore v Londonu.

Ključna področja, na katera se je treba osredotočiti v letu 2015

Organ EBA ima za leto 2015 obsežen načrt dela, kar zadeva nadaljnje spodbujanje in zaščito celovitosti in stabilnosti bančnega sektorja EU. Med področji, na katera se je treba osredotočiti, so tveganju prilagojena sredstva, regulativna kalibracija finančnih vzvodov in stabilnega financiranja, regulativno spremljanje instrumentov kapitalske osnove, prejemki, opcije in diskrecijske pravice. Organ EBA bo dokončal številne regulativne proizvode, vključno s sistemom jamstva za vloge in ustanovitvijo organov za reševanje.

Med dogajanji na področju regulative bosta pregled celovite skrbne obravnave investicijskih družb ter poročilo o malih in srednjih podjetjih za spodbuditev učinkovitega dialoga med pristojnimi organi ter organi, ki nadzirajo kreditne institucije, revizorji in revizijskimi podjetji. Organ EBA bo izdal smernice o bančništvu v senci in razvil osnutek RTS o konsolidaciji bonitetnih pravil.

Poleg tega se bo še naprej osredotočal na krepitev usklajevanja nadzora, nadgradnjo orodij za analizo tveganja, povečanje preglednosti bančnega sektorja EU in dodatno povečanje prizadevanj za uskladitev pravnih ureditev in nadzora na področju plačil.

Leto 2015 označuje prvo leto izvajanja direktive BRRD ter bo zelo pestro za organe za reševanje in nadzorne organe ter organ EBA, ki bo podpiral izvajanje novega okvira za reševanje in sanacijo v Evropi.

Odločitev, da se v letu 2015 vseevropski stresni test ne izvede, pomeni, da bo organ EBA začel priprave za njegovo naslednjo izvedbo leta 2016. Namesto stresnega testa bo v letu 2015 tako kot v letu 2013 izvedel preverjanje preglednosti, ki bo dalo podrobne podatke o bilancah stanja in portfeljih bank EU.

Podroben seznam proizvodov organa EBA, pripravljenih v letu 2014

Vrsta proizvoda	Število	Naslov
Regulativni tehnični standardi (RTS)	22	2 RTS o delovanju kolegijev
		3 RTS o dovoljenju za opustitev podatkov
		RTS o dodatnih odlivih dodatnega jamstva za pogodbe na izvedene finančne instrumente
		RTS o oceni rešljivosti
		RTS o oceni obsega načrta za sanacijo s strani pristojnega organa
		RTS o vsebini načrtov za sanacijo
		RTS o vsebini načrtov za reševanje skupine
		RTS o razkritjih proticikličnih blažilnikov
		RTS o standardiziranem pristopu uporabe obstoječih sistemov za izpostavljenosti iz naslova lastniških instrumentov
		RTS o opredelitvi globalnih sistemsko pomembnih institucij (GSPI)
		RTS o instrumentih, ki izpolnjujejo pogoje na podlagi člena 90(j)(ii) direktive CRD IV
		RTS o obdobjih kritja za tveganje
		RTS o pomembnosti razširitev in sprememb modelov
		RTS o kapitalskih osnovah – del 4
		RTS o kapitalu na podlagi stalnih splošnih stroškov
		RTS o prilagoditvi bonitetnega vrednotenja
		RTS o opredelitvi vrste vsebine načrtov za reševanje
		RTS o tehničnih standardih o zavarovanju poklicne odgovornosti
		RTS o uporabi odstopanj za valute z nezadostnimi likvidnimi sredstvi
Izvedbeni tehnični standardi	10	2 ITS o delovanju kolegijev
		Spremembe ITS o poročanju (sprememba iz julija)
		Spremembe ITS o poročanju (sprememba iz oktobra)
		ITS o valutah z nezadostnimi likvidnimi sredstvi
		ITS o valutah z omejeno ustreznostjo centralne banke
		ITS o opredelitvi pojmov za poročanje nadzornih organov o potrpežljivosti in nedonosni izpostavljenosti
		ITS o razkritju vrednosti kazalnikov s strani GSPI
		ITS o obrazcu za razkritje za količnik finančnega vzvoda
		ITS o skupni odločitvi za odobritev notranjih modelov

Vrsta proizvoda	Število	Naslov
Smernice	17	Smernice o zaupnosti in razkritju
		Smernice o zbiranju podatkov o zaposlenih z visokimi prejemki
		Smernice o razkritju neobremenjenih sredstev
		Smernice o načrtih financiranja
		Smernice o pomembnosti, lastništvu in zaupnosti ter pogostosti razkritja
		Smernice o metodologiji za opredelitev drugih sistemsko pomembnih institucij (DSPI)
		Smernice o pogostejšem razkritju
		Smernice o pristojnostih za obravnavanje rešljivosti
		Smernice o obsegu scenarijev za načrte za sanacijo
		Smernice o varnosti plačil prek spleta
		Smernice o prenosu pomembnega deleža tveganja pri sintetičnem listinjenju
		Smernice o prenosu pomembnega deleža tveganja pri tradicionalnem listinjenju
		Smernice o posebnem razkritju kazalnikov sistemskega pomena
		Smernice o metodologijah in postopkih SREP
		Smernice o testih, ki lahko vodijo do ukrepov javne podpore
		Smernice o veljavni nominalni diskontni stopnji za dolgoročne odložene variabilne prejemke
		Smernice o primerjalni analizi prejemkov
Priporočila	1	Priporočilo o rabi identifikatorja pravnih subjektov (LEI)
Mnenja/nasveti	14	Mnenje o stopnjah kreditne kakovosti v zvezi s kritimi obveznicami
		Mnenje o pregledu makrobonitetnih ukrepov
		Mnenje o spremembi datumov poročanja
		Mnenje o izpostavljenostih prenesenemu kreditnemu tveganju
		2 mnenji o delovanju makrobonitetnega okvira
		Mnenje o prejemkih in nadomestilih
		Mnenje o strukturnih ukrepih
		Mnenje o uporabi členov 108 in 109 direktive CRD IV
		Mnenje o uporabi naslova II dela 1 ter člena 113(6) in (7) uredbe CRR
		Mnenje o virtualnih valutah
		Poročilo o ocenjevanju obsega bančništva v EU
		Tehnični nasvet o bonitetnem filtru za dobičke in izgube, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, ki izhajajo iz kreditnega tveganja same institucije, povezanega z izvedenimi finančnimi obveznostmi
		Tehnični nasvet o merilih in dejavnikih za pristojnosti za ukrepanje v zvezi s strukturiranimi depoziti

Vrsta proizvoda	Število	Naslov
Poročila	23	Obvestilo o trendih in praksah prejemkov
		Letno poročilo za leto 2013
		Letno poročilo o učinku količnika likvidnostnega kritja
		Poročilo o primerjavi trendov in praks prejemkov
		Poročilo o potrošniških trendih za leto 2014
		Poročilo skupnega odbora o tveganjih in ranljivostih (pomlad 2014)
		Poročilo skupnega odbora o tveganjih in ranljivostih (jesen 2014)
		Seznam finančnih konglomeratov za leto 2014
		Usklajenost statističnih in nadzornih poročil (JEGR)
		Poročilo o zastavnih pravicah na letalu
		2 poročili o statusu bank pri izvajanju okvira Basel III v letu 2014
		Poročilo o primerjavi načrta sanacije
		2 poročili o kritih obveznicah
		Poročilo o učinku razlik pri opredelitvah količnika finančnega vzvoda
		Poročilo o dolgoročnih operacijah refinanciranja
		Poročilo o spremljanju instrumentov dodatnega temeljnega kapitala
		Poročilo o odbitku kapitalske osnove od neto pokojninskih sredstev
		Poročilo o zahtevi za zadržanje listinjenja
		Poročilo o oceni tveganja za evropski bančni sistem (december 2014)
		Poročilo o oceni tveganja za evropski bančni sistem (junij 2014)
		Študija postopka interakcije med malimi in srednjimi podjetji ter hipotekami na stanovanjske nepremičnine glede na rezultat tveganju prilagojenih sredstev
Posvetovalni dokumenti (PD)	64	PD o osnutku smernic o SREP
		PD o ITS o skupni odločitvi za odobritev notranjih modelov
		4 PD o osnutku RTS in ITS o kolegijih nadzornikov
		PD o RTS o operativnem delovanju kolegijev za reševanje
		PD o RTS o zahtevah glede obveščanja
		PD o taksonomiji XBRL
		2 PD o smernicah o razkritjih iz členov 432 in 433 uredbe CRR
		PD o smernicah o zbiranju podatkov o zaposlenih z visokimi prejemki
		PD o smernicah o primerjavi prejemkov
		PD o posodobitvi ITS o poročanju o učinku količnika likvidnostnega kritja
		PD o posodobitvi ITS o poročanju o količniku finančnega vzvoda
		PD o smernicah o politikah prejemkov
		PD o RTS o opustitvi podatkov
		PD o RTS o obravnavi izpostavljenosti iz naslova lastniških finančnih instrumentov v okviru pristopa IRB
		PD o RTS o obdobjih kritja za tveganje

Vrsta proizvoda	Število	Naslov
		PD o RTS o metodi ocenjevanja AMA
		PD o RTS o predstavitvi in stalnih izvzetjih pristopa IRB
		PD o RTS o razkritju proticikličnih kapitalskih blažilnikov iz člena 440 uredbe CRR
		PD o RTS o pragovih pomembnosti
		2 PD o RTS in ITS o primerjavi naprednih pristopov
		PD o ITS o vzporejanju zunanjih bonitetnih institucij (ECAI)
		PD o RTS o tehnikah zmanjševanja tveganja za finančne instrumente OTC
		2 PD o ITS o vzporejanju zunanjih kreditnih ocen
		3 PD o RTS o metodi ocenjevanja za pristop IRB
		PD o smernicah o podpornih ukrepih
		PD o RTS o neodvisnih cenilcih
		PD o smernicah o merilih za oceno drugih sistemsko pomembnih institucij (DSPI)
		PD o smernicah o sprožilcih za zgodnje ukrepanje
		PD o smernicah o propadu ali verjetnem propadu
		PD o smernicah za minimalni seznam storitev in zmogljivosti
		PD o smernicah o izvajanju instrumentov za reševanje (orodja za ločitev premoženja)
		PD o smernicah o izvajanju instrumentov za reševanje (orodja za prodajo podjetja)
		PD o smernicah o poenostavljeni obveznosti
		PD o ITS o poenostavljenih obveznostih
		PD o zavezah za plačilo
		PD o smernicah o medsebojnem razmerju med direktivo BRRD ter uredbo CRR in direktivo CRD
		3 PD o RTS, smernicah in ITS o finančni podpori
		PD o minimalnem seznamu kazalnikov načrta sanacije
		PD o smernicah o ovirah za rešljivost
		3 PD o osnutku RTS o vsebini načrtov za reševanje in ocenjevanju rešljivosti
		PD o pogodbenem priznavanju reševanja z javnimi sredstvi
		PD o smernicah o prispevkih v sisteme jamstva za vloge
		PD o RTS o cenilcih
		PD o smernicah o tečajih zamenjave

Vrsta proizvoda	Število	Naslov
		PD o smernicah o obravnavi delničarjev pri reševanju z javnimi sredstvi
		PD o RTS o minimalnih zahtevah za lastna sredstva in upravičene obveznosti
		PD o tehničnih nasvetih glede strukturiranih depozitov iz uredbe o trgih finančnih instrumentov
		PD o varnosti plačil prek spleta
		PD o smernicah o direktivi o plačilnih računih
		PD o smernicah o nadzoru nad produkti in njihovem upravljanju
		PD o smernicah o zahtevah za kreditno sposobnost na podlagi direktive o hipotekarnih kreditih
		PD o smernicah o zahtevah glede zaostalih plačil in izvršbe na podlagi direktive o hipotekarnih kreditih
Dokumenti za razpravo	3	Dokument za razpravo o pokojninah
		Dokument za razpravo o preprostem standardu in preglednem listinjenju
		Dokument za razpravo o smernicah o zahtevah glede potnega lista na podlagi direktive o hipotekarnih kreditih
Medsebojni strokovni pregledi	1	Medsebojni strokovni pregled smernice organa EBA o tveganju koncentracije (smernica 31)

DZ-AA-15-001-SL-N

EVROPSKI BANČNI ORGAN

Floor 46, One Canada Square,
London E14 5AA

Tel. +44 (0)207 382 1776
Faks +44 (0)207 382 1771
E-naslov: info@eba.europa.eu

http://www.eba.europa.eu

Urad za publikacije

ISBN 978-92-9245-097-7